

הם התחזקו כנגד ישראל, אבל לגבי הקדוש ברוך הוא לא כמו שפרעה חזק את רוחו כנגדו, והיה רואה כל יום את הגבורות שלו ולא היה שב.

אמר רבי יהודה אמר רבי יצחק, פרעה היה חכם מפל מכשפיו ובכל אותם הפתרים, ובכל אותן הידיעות הסתפל. ובכל הצד שלהם לא ראה את גאלת ישראל, ולא היה תולה באחד מהם. ועוד, שהרי בכלם קשרו קשר על ישראל, ופרעה לא סבר שיש קשר אמונה אחר ששולט על הכל, ולכן היה מחזק את לבו.

רבי אבא אמר, רק השם הזה חזק את לב פרעה. שכשהיה משה אומר פה אמר ה' - הדבר הזה ממש חזק את לבו. זהו שכתוב ויחזק ה' את לב פרעה. שהרי בכל החכמה שלו לא נמצא שהשם הזה שולט בארץ. ועל זה אמר, מי ה' ואחר כך אמר, ה' הצדיק. אמר רבי יוסי, אחר כך אמר (שמות י) חטאתי לה'. אותו פה שאמר זה - אמר זה.

רבי חזקיה פתח ואמר, (איוב ט) אחת היא על כן אמרתי תם ורשע הוא מכלה. פסוק זה התבאר בסוד החכמה. אחת היא, מה זה אחת היא? זהו שכתוב (שיר ו) אחת היא יונתי תמתי אחת היא לאמה. ובזה הקדוש ברוך הוא דן דיניו למטה, ודן דיניו למעלה בכל. ובשקדוש ברוך הוא מעורר דיניו, הוא דן את דיניו בכתר הזה, ואז פתוב תם ורשע הוא מכלה. משום שאותם הצדיקים נתפסים בחטאי הרשעים, שכתוב ויאמר ה' למלאך המשחית בעם רב וגו'. ועל זה

אמר ליה, לאו הכי. אינון לגביה דישׁראל אתתקפו, אבל לגביה דקודשא בריך הוא, לא, פמה דאתקף פרעה רוחיה לקבליה, והיה חמי כל יומא גבוראן דיליה, ולא הוה תב.

אמר רבי יהודה אמר רבי יצחק, פרעה חפים מפל חרשוי הוה, ובכל אינון פתרין, ובכל אינון ידיען, אסתפל. ובכל סטרא דלהון, לא חמא פורקנא דלהון ישׁראל, ולא הוה תלי בחד מנייהו. ועוד, דהא בכלהו קשירו קשרא עליהו דישׁראל, ופרעה לא סבר דאית קשרא אחרא דמהימנותא, דאיהו שליט על פלא. ועל דא הוה אתקיף לביה.

רבי אבא אמר, לא אתקיף לבא דפרעה, אלא שמא דא. דכד הוה אמר משה, פה אמר יי', דא מלה ממש, אתקיף לביה, הדא הוא דכתיב, (שמות ט) ויחזק יי' את לב פרעה. דהא בכל חכמתא דיליה, לא אשתבח, דשמא דא שליט בארעא. ועל דא אמר, מי יי'. ולבתר אמר, יי' הצדיק. אמר רבי יוסי, לבתר אמר, (שמות י) חטאתי ליי' ההוא פומא דאמר דא, אמר דא.

רבי חזקיה פתח ואמר, (איוב ט) אחת היא על כן אמרתי תם ורשע הוא מכלה. האי קרא, אוקמוה ברזא דחכמתא. אחת היא, מאי אחת היא. הדא הוא דכתיב, (שיר השירים ו) אחת היא יונתי תמתי אחת היא לאמה. ובהאי, קדשא בריך הוא דאין דינוי לתתא, ודאין דינוי לעילא בכלא.

ובר קדשא בריך הוא אתער דינוי, דאין דינוי בהאי פתרא, פדין פתיב, תם ורשע הוא מכלה. (דף נ"ג ע"א) בגין דאינון צדיקייא, מתפסאן בחוביהון דרשיעיא, דכתיב, (שמואל ב כד) ויאמר יי' למלאך המשחית בעם רב וגו',

אמר (ר' יוסי) איוב את הדבר הזה, (אמר) ולא פרש את הדבר, ופרשוה - טל הרב. רבי ייסא אמר, אחת היא - זו פנסת ישראל בגלות מצרים, שבשבילה הרג הקדוש ברוך הוא במצרים ועשה בהם נקמות. זהו שפתיב תם ורשע הוא מכלה.

רבי חייא אמר, איוב לא נלקה, אלא בזמן שיצאו ישראל ממצרים. אמר איוב, אם כן, כל הפנים שוים, תם ורשע הוא מכלה. פרעה החזיק בישראל ואמר (שמות ה) מי יי אשר אשמע בקלו, ואני לא החזקתי בהם ולא עשיתי דבר - תם ורשע הוא מכלה? זהו שפתיב (שם ט) הירא את דבר ה' מעבדי פרעה, זה איוב.

רבי יהודה אמר, אותם אבני כרד שהיו יורדים, התעכבו על ידי משה, ואחר כך עשו נקמות בימות יהושע, ולעתיד לבא עתידים לרדת אותם שנשארו על אדום ובנותיה. אמר רבי יוסי, זהו שפתיב (מליכה ז) כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות.

דבר אחר וירא ישראל את היד הגדולה וגו' - פסוק זה אין ראשו סופו, ואין סופו ראשו. בתחלה וירא ישראל, ואחר כך וייראו העם את ה'. אלא אמר רבי יהודה, אותו זקן שיירד עם בניו לגלות וסבל עליו את הגלות והכניס את בניו לגלות, הוא ראה ממש את כל אותן נקמות וגבורות שעשה הקדוש ברוך הוא במצרים. זהו שפתיב וירא ישראל, ישראל ממש.

ואמר רבי יהודה, העלה הקדוש ברוך הוא את אותו זקן ואמר לו, קום תראה את בניך יוצאים מתוך עם חזק. קום תראה את הגבורות שעשיתי בשביל בניך במצרים.

ועל דא אמר (ר' יוסי) איוב מלה דא, (אמר) ולא אנמר מלה, ואוקמוה טול הרב, רבי ייסא אמר, אחת היא: דא פנסת ישראל בגלותא דמצרים, דבגינה קטל קדשא בריך הוא במצראי, ועביד בהו נוקמין, הדא הוא דכתיב תם ורשע הוא מכלה.

רבי חייא אמר, איוב לא אלקי, אלא בזמנא דנפקו ישראל ממצרים. אמר איוב, אי הכי, כל אפיא שוין, תם ורשע הוא מכלה, פרעה אתקיף בהו בישראל, ואמר (שמות ה) מי יי אשר אשמע בקולו. ואנא לא אתקיפנא בהו, ולא עבידנא מידי, תם ורשע הוא מכלה. הדא הוא דכתיב, (שמות ט) הירא את דבר יי מעבדי פרעה, זה איוב.

רבי יהודה אמר, אינון אבני ברדא, דהוו נחתין, אתעכבו על ידי דמשה, לבתר עבדו נוקמין, ביומי דיהושע. ולזמנא דאתי, זמינין לאחתא אינון דאשתארו, על אדום ובנותיה. אמר רבי יוסי, הדא הוא דכתיב, (מליכה ז) כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות.

דבר אחר וירא ישראל את היד הגדולה וגו', האי קרא לאו רישיה סיפיה, ולאן סיפיה רישיה. בקדמיתא וירא ישראל, ובתר וייראו העם את יי'. אלא אמר רבי יהודה, ההוא סבא דנחת עם בניו בגלותא, וסביל עליה גלותא, ואעיל לבנוי בגלותא, הוא ממש חמא, כל אינון נוקמין, וכל גבוראן, דעבד קדשא בריך הוא במצרים, הדא הוא דכתיב וירא ישראל, ישראל ממש.

ואמר רבי יהודה, סליק קדשא בריך הוא להאי סבא, ואמר ליה, קום חמי בניך דנפקין מגו עמא תקיפא. קום חמי גבורין דעבדי, בגין בניך במצרים.